

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z powództwa [...] A. sp. z o.o. z siedzibą w D.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o obliczenie opłaty koncesyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 21 czerwca 2022 r.,
wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku
Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 29 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII AGa [...]

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**II. zasądza od [...] A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
z siedzibą w D. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki
kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Dnia 18 listopada 2016 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej „Prezes URE” lub „Pozwany”) - po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie obliczenia opłaty koncesyjnej - wydał decyzję o nr BDG.W[...], na mocy której działając na podstawie art. 34 ust. 1 w związku z art. 30 ust. 1 ustawy z 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (dalej: p.e.) oraz w związku z § 4 ust. 3 i § 6 ust. 4 w związku z ust. 1-3 rozporządzenia Rady Ministrów z 5 maja 1998 r. w sprawie wysokości i sposobu pobierania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki corocznych opłat wnoszonych przez przedsiębiorstwa

energetyczne, którym została udzielona koncesja (Dz.U.1998.60.387 ze zm., dalej „Rozporządzenie w sprawie opłat”) ustalił dla [...] „A.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w D. (dalej [...] „A.”, „Powód” lub „Skarżący”) opłatę należną z tytułu koncesji na wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie Obrót paliwami ciekłymi w tym gazem płynnym- LPG, udzielonej decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 17/05/2011, znak: [...] na kwotę 99.331 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł Powód, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej uchylenie w całości oraz o zasądzenie od Prezesa URE na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych. Wyrokiem z dnia 5 lutego 2019 r. sygn. akt XVII AmE [...] Sąd Okręgowy w W. – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej „SOKiK” lub „Sąd pierwszej instancji”) oddalił powództwo. Powód zaskarżył wyrok Sądu pierwszej instancji. Wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2021 r. sygn. akt VII AGa [...] Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację Powoda.

Pismem z dnia 14 października 2021 r. Powód wniósł skargę kasacyjną od ww. wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w całości. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu na podstawie art. 398¹⁵ k.p.c., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozstrzygnięcie sprawy co do istoty, stosownie do art. 398¹⁶ k.p.c., przez uwzględnienie apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 01 lipca 2019 r., sygn. akt XVII AmE [...] w całości oraz o zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazując jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., tj. potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

W uzasadnieniu Powód wskazał, że poważne wątpliwości odnoszą się wprost do przepisu art. 34 ust. 1 p.e., stosowanego łącznie z § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat, które to przepisy w ocenie Powoda - na skutek ich oczywiście wadliwej wykładni, wprost sprzecznej z wynikami wykładni językowej, systemowej i funkcjonalnej - wykorzystywane są do oczywiście sprzecznego z

zasadą demokratycznego państwa prawnego podwójnego nakładania na podmioty prywatne danin publicznoprawnych w postaci opłat corocznych w sytuacji wygaśnięcia w ciągu roku jednej koncesji i wydania w jej miejsce kolejnej, o tym samym przedmiocie. Jak zaznaczył Powód, daniny te dotyczą bezsprzecznie tych samych okoliczności faktycznych, w tym w szczególności tego samego okresu, ustalane są na podstawie tych samych przesłanek, a ich wysokość jest dokładnie taka sama. Zaznaczył, że z przepisu tego wynika obecnie (i wynikało również przed 18 stycznia 2018 r.), iż przedsiębiorstwo energetyczne zobowiązane jest do uiszczania corocznej opłaty koncesyjnej, która obciąża koszty jego działalności, wątpliwości w opinii Powoda pojawiają się natomiast w zakresie wywodzonego na etapie stosowania prawa wniosku, że z przepisu tego wynikać miałyby, iż obowiązek wnoszenia opłaty corocznej związany jest nie z faktem prowadzenia działalności koncesjonowanej, czy też uprawnieniem do prowadzenia takiej działalności, ale z samym udzieleniem koncesjonariuszowi konkretnej decyzji koncesyjnej.

Powód zauważył, że wątpliwości skutkują jednocześnie rozbieżnością w orzecznictwie sądów, a na poparcie tego twierdzenia przytoczył z jednej strony kilka orzeczeń SOKiK, w których sąd ten uznał brak podstaw do nakładania ponownej opłaty koncesyjnej za ten sam rok w związku z wydaniem kolejnej decyzji o udzieleniu koncesji w miejsce poprzedniej, której okres obowiązywania upłynął (wyroki SOKiK: z 30 sierpnia 2018 r., sygn. akt XVII AmE 166/18; z 4 kwietnia 2019 r., sygn. akt XVII AmE 127/17; z 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt XVII AmE 138/17 oraz sygn. akt AmE 87/17; z 18 kwietnia 2019 r., sygn. akt XVII AmE 90/17; z 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt XVII AmE 172/17; z 22 lipca 2020 r., sygn. akt XVII AmE 215/18), a z drugiej strony przytoczył orzeczenia SOKiK, w których sąd ten uznał, iż zasadne jest nakładanie na koncesjonariusza opłaty koncesyjnej za ten sam rok w takiej samej wysokości, w sytuacji, gdy koncesjonariusz uprzednio uiścił już tę opłatę w okresie obowiązywania koncesji, która w trakcie danego roku wygasła, a w tym samym roku wydana została nowa koncesja na okres rozpoczynający się już po wygaśnięciu poprzedniej koncesji (wyroki SOKiK: z 3 grudnia 2019 r., sygn. akt XVII AmE 274/17; 16 grudnia 2019 r., sygn. akt XVII AmE 184/18; z 2 marca 2020 r., sygn. akt XVII AmE 199/18; z 20 maja 2020 r.,

sygn. akt XVII AmE 262/18; z 09 lipca 2020 r., sygn. akt XVII AmE 137/18; z 28 lipca 2020 r., sygn. akt XVII AmE 201/18; z 22 lutego 2021 r., sygn. akt XVII AmE 302/18)

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pismem z 17 listopada 2021 r. Pozwany wniosk o:

1. odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ewentualnie
2. oddalenie skargi kasacyjnej;
3. zasądzenie od powoda na rzecz Pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Powoda o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zasługuje na uwzględnienie.

1. Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na podstawie tych przesłanek Sąd Najwyższy dokonuje rozstrzygnięcia o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zarówno względy ustrojowe, jak i procesowe jedynie wówczas uzasadniają przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej, gdy pozwala to zrealizować jej funkcje publicznoprawne. Sąd Najwyższy nie jest zatem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy lecz skargę kasacyjną jako nadzwyczajny środek zaskarżenia. Ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest przez to sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00). Z tych też względów, skarga kasacyjna nie jest dostępna w każdej sprawie (zob. postanowienia Sadu Najwyższego:

z 9 kwietnia 2019 r. I NSK 73/19; z 30 czerwca 2021 r., I NSK 5/21; z 23 lutego 2022, INSK 29/21).

2. Zgodnie z utrwalonym poglądem judykatury, potrzeba wykładni przepisów prawa budzących wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oznacza sytuację, w której w sprawie występuje kwestia o niejasnym charakterze, będąca źródłem istotnych wątpliwości lub różnic zdań w orzecznictwie, mająca znaczenie dla oceny dochodzonego roszczenia (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 czerwca 2015 r., III CSK 77/15, z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; z 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17; z 9 marca 2018 r., I CSK 685/17; z 12 grudnia 2018 r., V CSK 292/18; z 1 grudnia 2020 r., III PK 190/19). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na tej przesłance wymaga więc wykazania, że niejednolita wykładnia określonego przepisu prawa, będącego źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, wywołuje rozbieżność w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2018 r., V CSK 292/18.). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 233/07; z 15 grudnia 2020 r., III PK 223/19). Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07;

z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15; z 25 czerwca 2020 r., III UK 473/19).

Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12; z 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15; z 12 grudnia 2018 r., III UK 57/18; 17 czerwca 2020 r., II PK 121/19z 25 czerwca 2020 r., III UK 473/19).

Twierdzenia Skarżącego nie wystarczają do wykazania, by w sprawie doszło do ziszczenia się przesłanki wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

3. Skarżący nie zaproponował w skardze, żadnych pogłębionych wywodów w zakresie wykładni art. 34 ust. 1 p.e., stosowanego łącznie z § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat. Jego argumentacja sprowadza się do ogólnych stwierdzeń, iż w przedmiotowej sprawie doszło do oczywiście wadliwej wykładni, wprost sprzecznej z wynikami wykładni językowej, systemowej i funkcjonalnej – co w ocenie Skarżącego ma być wykorzystywane do oczywiście sprzecznego z zasadą demokratycznego państwa prawnego podwójnego nakładania na podmioty prywatne danin publicznoprawnych w postaci opłat. Skarżący jednak nie odniósł tych ogólnych stwierdzeń do brzmienia przywołanych przepisów, ani nie przedstawił argumentacji, która miałoby uzasadniać te ogólne stwierdzenia, nie przywołano też żadnych stanowisk prezentowanych w doktrynie. Wywód Skarżącego sprowadza się w zasadzie do ogólnego stwierdzenia, że skoro w orzecznictwie SOKiK można wskazać na orzeczenia wpisujące się w dwie linie orzecznicze, to *a priori* mamy do czynienia z potrzebą wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości. Skarżący nie uwzględnił jednak tego, że chociaż pojawiły się rozbieżności w orzecznictwie SOKiK w analogicznych sprawach do tej, której przedmiotem jest skarga kasacyjna, to na poziomie Sądu Apelacyjnego w [...], który rozpoznaje apelacje od wyroków SOKiK, wykładnia art. 34 ust. 1 i 3 p.e. oraz § 4 ust. 3 Rozporządzenia w sprawie opłat nie budzi żadnych wątpliwości, jest jednolita i zbieżna z tą jaką została przyjęta w zaskarżonym wyroku (zob. wyroki Sądu

Apelacyjnego w Warszawie: z 26 czerwca 2019r., sygn. akt VII AGa 2250/18; z 10 lipca 2019r., sygn. akt VII AGa 2261/18; z 23 kwietnia 2020 r., sygn. akt VII AGa 70/20; z 23 kwietnia 2020 r., sygn. akt VII AGa 934/19; z 8 lipca 2020 r., sygn. akt VII AGa 138/19; z 29 września 2020 r., sygn. akt VII AGa 506/19; z 29 września 2020 r., sygn. akt VII AGa 474/19; z 27 listopada 2020 r., sygn. akt VII AGa 403/19; z 27 listopada 2020 r., sygn. akt VII AGa 505/19; z 4 grudnia 2020 r., sygn. akt VII AGa 761/19; z 21 grudnia 2020 r., sygn. akt VII AGa 522/19; z 31 grudnia 2020 r., sygn. akt VII AGa 24/20; z 22 stycznia 2021 r., sygn. akt VII AGa 535/19; z 29 stycznia 2021 r., sygn. akt VII AGa 669/19; z 5 lutego 2021 r., sygn. akt VII AGa 219/19; z 18 lutego 2021 r., sygn. akt VII AGa 732/19; z 4 marca 2021 r., sygn. akt VII AGa 877/19; z 31 marca 2021 r., sygn. akt VII AGa 589/20; z 20 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII AGa 753/20; z 22 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII AGa 285/20; z 27 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII AGa 350/19; z 27 kwietnia 2021 r., sygn. akt VII AGa 707/20). Na marginesie jedynie warto zauważyć, że przyjęta w orzecznictwie Sądu Apelacyjnego wykładnia jest w pełni poprawna. Uwzględniając bowiem brzmienie art. 34 p.e., w którym mowa jest o wnoszeniu „corocznych opłat” przez przedsiębiorstwa energetyczne „którym została udzielona koncesja” oraz treść art. 39 p.e., w którym dopuszcza się możliwość złożenia wniosku o „przedłużenie ważności koncesji”, nie ma wątpliwości, iż opłata jest związana z udzieloną koncesją, a zatem jeśli przedsiębiorca wystąpił o kolejną koncesję, a nie skorzystał z możliwości przedłużenia uprzednio udzielonej mu koncesji, to w roku w którym wygasa mu poprzednio udzielona koncesja, a jednocześnie na jego wniosek udzielona została mu kolejna koncesja ponosi dwie opłaty, związane z dwoma różnymi koncesjami. Stanowisko takie jest też przyjmowane w literaturze (zob. R. Trypens [w:] Prawo energetyczne. Tom II. Komentarz do art. 12-72, wyd. II, red. Z. Muras, M. Swora, Warszawa 2016, objaśnienia do art. 39, Nb 8; A. Kościuk [w:] Prawo energetyczne. Komentarz, LEX/el. 2020, objaśnienia do art. 34 oraz do art. 39).

4. Przede wszystkim jednak Skarżący nie wykazał, że potrzeba wykładni przez Sąd Najwyższy powołanych w skardze kasacyjnej przepisów jest istotna z punktu widzenia publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej oraz nie wykazał celowości dokonania wykładni przepisów prawa ze względu na potrzeby praktyki

sądowej, co zważywszy na jednolitą linię orzecniczą Sądu Apelacyjnego w [...] przesądza o braku spełnienia wymogów przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

8. Mając na uwadze wskazane okoliczności Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie 1 sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. natomiast w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.) zasądził od Powoda na rzecz Prezesa URE kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

a.s.